

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет культури і мистецтв
Кафедра музикознавства та хорового мистецтва

Затверджено

На засіданні кафедри музикознавства
та хорового мистецтва
Львівського національного
університету імені Івана Франка
(протокол № 1 від 31.08.2023 р.)

Завідувач кафедри
Тарас ДУБРОВНИЙ

Силабус з навчальної дисципліни

«Основи музичного джерелознавства та архівістики»,

що викладається в межах ОПІ Музикознавство
другого (магістерського) рівня вищої освіти
для здобувачів зі спеціальності 025 Музичне мистецтво

Львів 2023

Назва курсу	«Основи музичного джерелознавства та архівістики»
Адреса викладання курсу	Львівський національний університет імені Івана Франка м. Львів, вул. Валова, 18.
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	кафедра музикознавства та хорового мистецтва факультету культури і мистецтв
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	02 Культура і мистецтво, 025 Музичне мистецтво
Викладачі курсу	Сиротинська Наталія Ігорівна, доктор мистецтвознавства, доцент кафедри музикознавства та хорового мистецтва
Контактна інформація викладачів	nataliya.syrotynska@lnu.edu.ua https://kultart.lnu.edu.ua/employee/syrotynska-nataliia-ihorivna
Консультації по курсу відбуваються	Щопонеділка, 15.00-16.30 год. (вул. Валова, 18, ауд. 23) Також можливі он-лайн за домовленістю. Для цього можна використовувати спілкування через електронну пошту, месенджер тощо.
Сторінка курсу	https://kultart.lnu.edu.ua/course/osnovy-muzychnoho-dzhereleznastva-ta-arkhivistyky
Інформація про курс	Дисципліна «Основи музичного джерелознавства та архівістики» є вибірковою дисципліною зі спеціальності 025 Музичне мистецтво для освітньої програми «Музикознавство», яка викладається протягом 1 року (2 семестр) в обсязі 4 кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).
Коротка анотація курсу	Дисципліна «Основи музичного джерелознавства та архівістики» є вибірковою дисципліною, що передбачає оволодіння комплексом спеціальних історико-музикознавчих дисциплін і відповідних міждисциплінарних зв'язків: музичної палеографії, мистецтвознавства, історії музики та архівістики. Матеріали курсу дозволяють відстежувати і осмислювати змінність культурно-мистецького формату мислення і його багатогранного відображення в музичному мисленні.
Мета та цілі курсу	Метою викладання навчальної дисципліни «Основи музичного джерелознавства та архівістики» є опанування методологією праці з матеріалами музичного джерелознавства, а також отримання необхідного досвіду практичної роботи в архівних інституціях. Основні завдання навчального курсу «Основи музичного джерелознавства та архівістики» полягають у формуванні цілісного сприйняття і розуміння перебігу історичних мистецьких процесів у широкому музикознавчому та культурологічному контекстах. Це сформує комплексний теоретико-практичний підхід до системного музично-джерелознавчого опрацювання пам'яток музичної культури.
Література для вивчення дисципліни	Основна література: 1. Гнатишин О. Історичний вимір музично-теоретичних концепцій. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2018. 599 с. 2. Зінків І. Модальність як категорія теоретичного музикознавства // Науковий НМАУ ім. П.І.Чайковського. Естетика і практика мистецької освіти : зб.ст. К., 2008. Вип.74. С. 245–253.

3. Зінкевич О., Чекан Ю. Музична критика: теорія та методика : навч. посіб. Чернівці : Книги – ХХІ, 2007. 424 с. 28. Зінкевич О. Логіка художнього процесу як історико-методологічна проблема // *Ставропігійські філософські студії* : зб. наук. статей. Львів, 2009. Вип. 3. С. 45–56.
4. Корній Л. П. Джерелознавство історії української музичної культури / НАН України. Інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського. К.: ІМФЕ ім. М. Т. Рильського, 2019. 312 с.
5. Калакура Я., Войцехівська І., Павленко С. Історичне джерелознавство. Підручник. Київ, 2002. 486 с.
6. Котляревський І. Константи теоретичного музикознавства: історія і еволюція // *Українське музикознавство*. Вип. 33. К., 2004. С. 129–131.
7. Катрич О. Музичне виконавство як інспіруючий чинник // *Наукові збірки Львівської національної музичної академії ім. М. В. Лисенка*. Львів, 2015. Вип. 35. С. 6–12.
8. Копиця М. Питання джерелознавства ХХ століття у світлі ідей музичної україністики І. Ф. Ляшенка // *Культурологічні проблеми української музики: Науковий вісник НМАУ імені П. І. Чайковського*. К., 2002. Вип. 16. С. 49–52.
9. Корольов Б. Методика пошуку, опрацювання і використання історичного джерела // *Історичне джерелознавство*. К. 2002.
10. Лукашевич О., Манжула К. Хрестоматія з теоретичного джерелознавства: Навчальний посібник. Кіровоград, 1998. 102 с.
11. Медведик Ю. Археографічні та кодиколого-палеографічні проблеми дослідження духовнокантових рукописних пам'яток // *Теорія і практика педагогічного процесу. Збірник наукових праць*. Харків, 2000. С. 196–205.
12. Медведик Ю. Джерелознавчі, текстологічні та стильові аспекти дослідження українських духовних пісень XVII–XVIII століть // *Українське мистецтвознавство: матеріали, дослідження, рецензії*. Збірник наукових праць. Вип. 9. Київ, 2009. С. 139–142.
13. Медведик Ю. Теоретико-практичні питання археографії та текстології в контексті навчальних дисциплін музично-джерелознавчого циклу (за матеріалами рукописів XVI–XIX ст.) // *Актуальні проблеми історії, теорії та практики художньої культури*. Вип. XXVI. Київ, 2011. С. 337–344.
14. Мельник Л. Музична журналістика: теорія, історія, стратегії (на прикладах із львівської преси від початків до сьогодення). Монографія. Львів, 2013. 383 с.
15. Опанасюк О. Іntenціональний стиль як художній феномен заключного періоду становлення європейської культури // *Мистецтвознавчі записки: зб. наук. пр / гол. ред. В. Редя*. К.: Міленіум, 2015. Вип. 27. С. 217–228.
16. Польська І. І. Методологічна проблематика в сучасному музикознавстві // *Культура України : зб. наук. пр. / Харків. держ. акад. культури / за заг. ред. В. М. Шейка*. Харків : ХДАК, 2014. Вип. 46. С. 267–275.

	<p>17. Пясковський І. Феноменологія музичного мислення // Наук. вісник Нац. муз. акад. України ім. П. І. Чайковського. Київ, 2000. Вип. 7 : Музикознавство: з ХХ у ХХІ століття. С. 46-56.</p> <p>18. Савицька Н. В. Вікові аспекти композиторської життєтворчості: автореф. дис ... д-ра мистецтвознавства. К., 2010. 36 с.</p> <p>19. Павленко С. До питання про періодизацію історіографії українського джерелознавства // Вісник київського національного університету ім. Т. Шевченка. Історія. Київ, 2001. Вип. 54. С. 56–68.</p> <p>20. Чекан Ю. І. Інтенаційний образ світу як категорія музикознавства: автореф. дис. д-ра мистецтвознав. К.: НМАУ, 2010. 32 с</p> <p>21. Ясиновський Ю. Українські та білоруські нотолінійні Ірмолої 16-18 століть: Каталог і кодикологічно-палеографічне дослідження. Львів 1996. 466 с.</p> <p>Додаткова література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Войцехівська І. Структура історичного джерелознавства: традиції та сучасні проблеми // <i>Архівознавство. Археографія</i>. Джерелознавство: міжвідомчий збірник наукових праць. Вип. 3. Джерелознавчі дисципліни. Київ, 2001. С. 255–270. 2. Дубровіна Л., Гальченко О. Кодикологія української та східнослов'янської рукописної книги і кодикологічна модель структури формалізованого опису рукопису. Київ, 1992. 3. Івченко Л. В. Реконструкція нотної колекції графа О. К. Розумовського за каталогами ХVІІІ сторіччя. Вип. 1. Київ: НАН України, НБУВ, 2004. 4. Історична наука: термінологічний та понятійний довідник. Київ, 2002. 5. Каліберда Н. Інформаційна база як об'єкт бібліотечного джерелознавства // <i>Бібліотеки у розвитку історичної науки в Україні</i>. Київ, 1994. С. 66–69. 6. Мацюк О. Філіграні архівних документів України. ХVІІІ – ХХ ст. Київ, 1993. 7. Медведик Ю. Генеза та специфіка кодифікування українських духовних кантів на ранній стадії рукописної практики жанру (кінець ХVІ-ХVІІ ст.) // <i>Науковий вісник Національної музичної академії України</i>. Культурологічні проблеми української музики. Київ, 2002. С. 225–234.
Тривалість курсу	Один семестр (другий) (120 год.)
Обсяг курсу	32 години аудиторних занять. З них 16 годин лекцій, 16 годин практичних занять, 88 годин самостійної роботи, 4 кредити ЄКТС.

<p>Очікувані результати навчання</p>	<p>У результаті вивчення даного курсу магістрант буде:</p> <p><i>Знати:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – засадничі принципи сучасного музичного джерелознавства; – основні теоретичні постулати допоміжних джерелознавчих дисциплін, зокрема музичної архівістики, текстології, палеографії; – специфіку формування сучасної музичної бібліографії та бази даних дослідження. <p><i>Вміти:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – теоретично обґрунтовувати основні положення сучасного музично-джерелознавчого дослідження; – визначати мету і завдання музично-джерелознавчого дослідження щодо рукописної або друкованої нотографічної пам'ятки, писемної або едиційної традиції, епістолярного або мемуарного джерела, джерельно-бібліографічної проблематики; – використовувати набуті знання, що необхідні для системного опрацювання наукового джерела; – відбирати головні чинники, визначаючи концепцію музично-джерелознавчого дослідження; – робити текстологічний аналіз нотних текстів; – робити кодикологічний опис нотографічного документу.
<p>Ключові слова</p>	<p>музикознавство, джерелознавство, археографія, епістолярій, органологія, текстологія, кодикологія, палеографія.</p>
<p>Формат курсу</p>	<p>Очний</p>
<p></p>	<p>Проведення практичних робіт та консультацій.</p>
<p>Теми</p>	<p>*СХЕМА КУРСУ</p>
<p>Підсумковий контроль, форма</p>	<p>Залік в кінці семестру усний</p>
<p>Пререквізити</p>	<p>Для вивчення курсу здобувачі магістерського рівня потребують базових знань з циклу музикознавчих дисциплін історичного та теоретичних сфер, достатніх для сприйняття категоріального апарату музичного джерелознавства та архівістики.</p>
<p>Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу</p>	<p>Презентація, наукова дискусія, колаборативне навчання (форми – групові проекти, тьюторство, розробка).</p>
<p>Необхідне обладнання</p>	<p>Обладнання для проведення презентацій та відтворення ілюстративного матеріалу, використання програм Microsoft Office, доступу до мережі Інтернет</p>
<p>Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)</p>	<p>Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за наступним співвідношенням:</p> <ul style="list-style-type: none"> • практичні: 50% семестрової оцінки; максимальна кількість балів 50; • модулі: 50% семестрової оцінки; максимальна кількість балів 50; • Підсумкова максимальна кількість балів 100. <p>Письмові роботи: Очікується, що магістри виконають ІНДЗ.</p>

	<p>Академічна доброчесність: Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі магістри відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Магістри мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку магістри зобов'язані дотримуватися усіх строків визначених для виконання письмових робіт, передбачених курсом. Література. Уся література, яку магістри не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Магістри заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих. Політика виставлення балів. Враховуються бали, набрані на поточному тестуванні, самостійній роботі та бали підсумкового тестування. При цьому обов'язково враховуються присутність на заняттях та активність магістрів під час практичного заняття; недопустимість пропусків та запізнь на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття в цілях не пов'язаних з навчанням; списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання та ін.</p> <p>Жодні форми порушення доброчесності не толеруються.</p>
<p>Питання до контрольного заміру знань (заліку).</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Джерелознавство як наука. Навчальні посібники. 2. Розвиток сучасного джерелознавства в Україні 3. Методологічні засади українського музичного джерелознавства. 4. Археографічні студії в Україні. 5. Специфіка кодиколого-палеографічного наукового опрацювання джерел. 6. Музично-текстологічні дослідження, їх значення в опрацюванні документів, нотографія 7. Мемуаристика, архівні музикалії, їх значення у музично-джерелознавчих дослідженнях 8. Становлення та розвиток української та європейської едиційної нотнографічної традиції 9. Періодичні видання з питань музичної культури, фольклористики та музичної педагогіки 10. Становлення та розвиток української та європейської едиційної нотнографічної традиції. 11. Музично-джерелознавчі праці українських дослідників. 12. Музична журналістика. Історія та перспективи.
<p>Опитування</p>	<p>Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.</p>

*** СХЕМА КУРСУ**

Семестр, тема, год. ауд.	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності (заняття)	Література	Завдання, год. самостійн. роботи	К-ть балів
II. 1 тема 4 год	Вступ. Методологія та методика джерелознавчих досліджень. Археографія, кодикологія, палеографія та текстологія як основи джерелознавчого дослідження. Музичне джерелознавство як спеціальна історична допоміжна дисципліна: археографія, палеографія, кодикологія, текстологія, філігранологія, бібліографія.	Лекційне та практичне заняття	Немкович О. М. Українське музикознавство ХХ століття як система наукових дисциплін. К., 2006. 534 с. Самойленко О. Інтердисциплінарні тенденції сучасного музикознавства // <i>Науковий вісник НМАУ імені П. І. Чайковського</i> . Вип. 29. К., 2003. С. 64 - 79. Шульгіна В.Д. Нариси з історії музичної культури: джерелознавчий пошук. Монографія. К.: ДАКККІМ, 2007. 275 с		
II. 2 тема 4 год	Кодикологія та палеографія. Рукописна кодикографія як синкретичне культурологічне джерело складання пошукових та аналітичних описів. Кодикологія української та східнослов'янської рукописної книги і кодикологічна модель структури формалізованого опису рукопису.	Лекційне та практичне заняття	Медведик Ю. Археографічні та кодиколого-палеографічні проблеми дослідження духовнокантових рукописних пам'яток // <i>Теорія і практика педагогічного процесу. Збірник наукових праць. Харків, 2000. С. 196–205.</i> Медведик Ю. Джерелознавчі, текстологічні та стильові аспекти дослідження українських духовних пісень XVII–XVIII століть // <i>Українське мистецтвознавство: матеріали, дослідження, рецензії. Збірник наукових праць</i> . Вип. 9. Київ, 2009. С. 139–142	Підготовка до семінарського заняття за матеріалами на тему. 6 год.	5 б
II. 3 тема	Текстологія та текстологічне	Лекційне та практичне	Шип С. Задум музичного твору у лінгвосеміотичному аспекті // <i>Музична</i>	Підготовка до семінарсько-	5 б

4 год	<p>опрацювання документів.</p> <p>Музична текстологія і використання методів вивчення історії текстів, які склалися в історико-філологічній текстології і джерелознавстві.</p>	заняття	<p><i>україністика</i>: сучасний вимір: зб. наук. ст. пам'яті композитора й музикознавця, д-ра мистецтвозн., проф. Антона Мухи. К.: ІМФЕ ім. М.Т. Рильського., 2009. Вип 3. С. 105–119.</p> <p>Медведик Ю. Археографічні та кодиколого-палеографічні проблеми дослідження духовнокантових рукописних пам'яток // <i>Теорія і практика педагогічного процесу</i>. Збірник наукових праць. Харків, 2000. С. 196–205.</p> <p>Медведик Ю. Джерелознавчі, текстологічні та стильові аспекти дослідження українських духовних пісень XVII–XVIII століть // <i>Українське мистецтвознавство</i>: матеріали, дослідження, рецензії. Збірник наукових праць. Вип. 9. Київ, 2009. С. 139–142.</p>	практичного заняття за матеріалами на тему. 8 год.	
П. 4 тема 4 год	<p>Органологія. Імагологія: зображальні джерела - музикалії</p> <p>Загальні засадничі принципи функціонування органології як галузі музикознавства та етномузикознавства. Етноорганологія. Внесок у її вивчення Гната Хоткевича, сучасних дослідників (М.Хай, І.Мацієвський, І.Зінків та ін.).</p>	Лекційне та практичне заняття	<p>Зінків І. Музичний інструмент у ритуалах: проблеми інтерпретації // <i>Народна творчість та етнологія</i> ІМФЕ ім. МТ Рильського НАН. України. Київ, 2011. С. 81–88.</p> <p>Польська І. І. Методологічні засади теорії та історії музичного ансамблю // <i>Культура України</i> : Зб. наук. пр. Вип. 16. Серія : Мистецтвознавство. Філософія / Харк. держ. акад. культури. Харків, 2005. С. 191–199.</p>	Підготовка до модульного заняття 14 год.	10 б
П.	Мемуаристика та епістолярна	Лекційне та практичне	Копиця М. Епістологія в лабіринтах	Підготовка до семінарського	5 б.

<p>5 тема 4 год</p>	<p>спадщина діячів музичної культури. Спогади видатних українських композиторів, вокалістів, інструменталістів, композиторів, диригентів, діячів музичної культури.</p> <p>Особисті архівні фонди митців. Щоденники та листи – основний матеріал для дослідження біографії композитора, діяча культури, виконавця.</p>	<p>заняття</p>	<p>музичної історії: моногр.; до 100-річчя Національної музичної академії України. К.: Автограф, 2008. 528 с.</p> <p>Івченко Л., Руденко Л. Українська музична культура і музичні фонди бібліотек в умовах цифровізації // <i>Бібліотечний вісник</i>. Київ, 2020. Ч. 6. С. 51–52.</p> <p>Литвиненко А. Мемуари як предмет музикознавчих досліджень // <i>Музикознавча думка Дніпропетровщини</i>, 22, Дніпро, 2022. Ч. 227–238.</p>	<p>заняття за матеріалами на тему. 7 год.</p>	
<p>II. 6 тема 4 год</p>	<p>Архівні музикалії. Особливості їх зберігання, пошуку та опрацювання. Специфіка праці науковця у архівних закладах. Архіви українських композиторів та діячів музичної культури у навчальних закладах Києва, Львова, Одеси, Харкова, інших міст. Діаспорні музикалії.</p>	<p>Лекційне та практичне заняття</p>	<p>Івченко Л. В. Нотна колекція О. К. Розумовського як об'єкт музичного джерелознавства. Авторефер. Дис. канд. мистецтвознавства. Київ, 2000. 19 с.</p> <p>Івченко Л. В. Музика в житті Андрія Розумовського // <i>Український музичний архів: Документи і матеріали з історії української музичної культури</i>: Вип. 2. К., 1999. С. 102–21.</p> <p>Граб У. У 100-ліття львівської музикології: ad fonts // <i>Українська музика: науковий часопис</i>. Щоквартальник. Львів: ЛНМА імені М. В. Лисенка. Львів, 2012. Число 3–4. С. 33–42.</p>	<p>Підготовка до семінарського заняття за матеріалами на тему. 7 год.</p>	<p>5 б</p>
<p>II. 7 тема 4 год</p>	<p>Музикалії у масмедіях. Становлення музикознавчої журналістики у європейських країнах та на ін. континентах. Завдання музикознавчої журналістики,</p>	<p>Лекційне та практичне заняття</p>	<p>Мельник Л. Музична журналістика: теорія, історія, стратегії (на прикладах із львівської преси від початків до сьогодення). Монографія. Львів, 2013. 383 с.</p> <p>Мельник Л. Музична публіцистика</p>	<p>Підготовка до семінарсько-практичного заняття за матеріалами на тему. 6 год.</p>	<p>10 б.</p>

	музичної публіцистики та музичної критики. Становлення та розвиток української музикознавчої журналістики. Сучасний стан музичної журналістики в Україні та світі. Музикознавчі часописи в архівах, бібліотеках, музеях, масмедійному просторі.		в аспекті масових комунікацій. <i>Українська музика</i> , щоквартальник ЛНМА ім. М. Лисенка. Львів, 2012. Ч. 3–4. С. 73–82. Мисько-Пасічник Р. Жанрові пріоритети музичної публіцистики Василя Барвінського // <i>Національна бібліотека ім. Вернадського</i> . Київ, 2009. С. 22–25.		
П. 8 тема 4 год	Розвиток сучасного музичного джерелознавства в Україні. Каталоги та музично-джерелознавчі праці українських дослідників. Створення бази даних українських рукописних та стародрукованих пам'яток, їх публікації та розміщення на інтернетсторінках. Запровадження спецкурсів «Музична текстологія», «Музична палеографія», «Музичне джерелознавство» у вищих навчальних закладах освіти. Монографічні та дисертаційні дослідження з питань музичного джерелознавства 90-х рр.. ХХ ст. – поч. ХХІ ст.	Лекційне та практичне заняття	Корній Л. П. Джерелознавство історії української музичної культури / НАН України. Інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського. К.: ІМФЕ ім. М. Т. Рильського; Ніжин: Лисенко М. М., 2019. 312 с. Александрова Н. Аналітичне музикознавство на шляху методичного оновлення // <i>Проблеми музичної освіти: Мистецтво молодих</i> . Київ, 2001. Щорічна творча акція. К.: СПД Кравчук В., 2003. С. 81–94. Берегова О. Академічне музичне мистецтво та сучасні інформаційно-комунікаційні технології: дискурс взаємодії // <i>Аспекти історичного музикознавства</i> . 2016. № 8. С. 24–35.	Підготовка до модульного заняття 10 год.	10 б.